

Monumentnummer*: 520215

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 11 december 2001
Kadaster deel/nr 82972/99

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Wapenveld Heerde Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Wapenveld

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Heerde C 4603

Omschrijving**

Inleiding

Woonhuis van het type VILLA, gebouwd in 1896, in neo-renaissantestijl uitgevoerd met invloeden uit de chalet-stijl, in opdracht van Th. Koker. Kenmerkend zijn de door gepleisterde speklagen ingedeelde gevels, de door pilasters en hoekkolommen met diamantkoppen verticaal gelede gevels, de met sgraffito ingevulde bogen boven de vensters en de uit de chaletstijl overgenomen (onvolledige) schijnsparanten met makelaar onder een topgevel.

Het huis is gebouwd door architect D. de Herder (de naam van de architect op de bouwtekening is moeilijk leesbaar) voor de directeur van de eerste zuivelfabriek in Nederland die een alternatief voor moedermelk produceerde eind 19de eeuw.

De villa is ten oosten van het Apeldoorns Kanaal gesitueerd op de hoek met de Kloosterweg temidden van een grote met bomen en struiken begroeide tuin. Van een oorspronkelijk tuinontwerp is geen sprake meer; tuinaanleg en het op het perceel voorkomende moderne schuurtje vallen dan ook niet onder de rijksbescherming.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De twee bouwlagen en een zolderverdieping tellende villa is uitgelegd op een samengestelde plattegrond met in hoofdvorm een L-vormig grondplan met een eenlaagse annex aan de achterzijde. De hoofdbouw bezit een afgeplat schilddak met aan de voorzijde een aangekapt zadeldak en in de linker zijgevel een schilddak, die alle zijn gedekt met gesmoorde verbeterde Hollandse pan. De annex is van een platdak voorzien. De gevels zijn boven een omlopende hardstenen afgeschuinde plint opgetrokken in baksteen (kruisverband). Een omlopende hardstenen waterlijst waar de vensters van de twee bouwlagen op rusten en een kordonlijst sluiten een veld in ter hoogte van de verdiepingsvloer.

De vensters in de twee bouwlagen worden afgesloten door een 1½ steense segmentboog waarin aanzet- en sluitstenen (diamantkop) zijn opgenomen, die aansluiten op de eerder genoemde gepleisterde speklagen die ook voorkomen ter hoogte van de wisseldorpels van de ramen, die gebiljoeneerde kozijnen hebben. De vensters bestaan meestal uit schuiframen in een-, twee- of driestrooksvensters. De boogvelden boven de rechtgesloten enkelruits bovenlichten (steekramen) zijn veelal ingevuld met sgraffito. De vensters in de achtergevel en de uitbouw worden respectievelijk afgesloten door een boogveld met siermetselwerk en door een 1½ steense strek. Onder de geprofileerde bakgoot van de hoofdbouw komen houten voluutvormige gesneden consolen voor, onder die van het platte dak eenvoudig gesneden klossen.

De **VOORGEVEL** die haaks op de Kloosterweg is gesitueerd, wordt gedomineerd door een ver naar voorspringend rechtergedeelte. De linkerzijde van de gevel is licht risalerend waardoor de entreepartij onnadrukkelijk wordt. De dubbele glaspaneeldeur is bereikbaar via een hardstenen trapje en bordes. De onder een enkelruits bovenlicht gestelde deur waarboven een boogveld met siermetselwerk, heeft opleglijsten met klassieke ornamenten als pilasters, diamantkoppen en een hoofdgestel. Het deurkozijn rust op hardstenen neuten en dito dorpel. Het linker gedeelte van de gevel bevat een tweestrooksvenster van het eerder beschreven standaardtype met in het boogveld in sgraffito temidden van bladranken een veld waarin een diamantkop waarboven rolwerk. Het venstertype wordt in de verdieping herhaald en rechts, boven de voordeur een enkelruits raam met boven het bovenlicht een boogveld met in sgraffito een bolmotief temidden van bladranken. De rechterzijde van de voorgevel bestaande uit een vensteras, wordt beëindigd door een topgevel. De eerste en tweede bouwlaag bevatten een driestrooksvenster in een gepleisterde omlijsting die over het tussen de water- en kordonlijst geklemde veld heenloopt en daar is voorzien van enige ornamentatie. Het stolpraam geheel boven bezit een enkelruits bovenlicht onder een steens boog met een door siermetselwerk ingevuld boogveld als boven de voordeur. De kruin van de topgevel wordt afzonderlijk door een met leien belegd uitstekend schilddakje gedekt.

De **LINKER ZIJGEVEL** van de hoofdbouw wordt gekenmerkt door links een risaliet. In de plint komen onder een diamantkop twee kelderraampjes voor met diefijzers. Voor het overige is deze vensteras identiek aan die voorkomt in de twee bouwlagen in de risaliet in de voorgevel. Het rechtergedeelte van de gevel bevat twee boven elkaar geplaatste vensters van het type dat in de voorgevel voorkomt boven de voordeur. De rechterzijde van de risaliet die haaks op de gevel staat is blind uitgevoerd. De eerste bouwlaag van de **ACHTERGEVEL** wordt deels in beslag genomen door de reeds vermelde annex met gecementeerde plint. De achtergevel bezit in de middenas een deels door de annex omsloten smalle uitbouw over twee bouwlagen, die onder de dakrand wordt beëindigd door een lessenaarsdak. Alleen links van de annex is begane gronds een tweestrooksvenster aanwezig onder een boogveld. De voorzijde van de uitbouw bezit in de eerste bouwlaag een en boven twee naast elkaar geplaatste kleine draairaampjes (waarvan het rechter is dichtgezet) onder een strek en rustend op een gecementeerde lekdorpel. De rechterzijde in de verdieping is ingevuld met een glaspaneeldeur onder een 1½ steens boog, die uitkomt op het platte dak; de linkerzijde is blind uitgevoerd. Rechts van deze deur bevindt zich een gedeeld stolpraam onder een boog; voor de rest is deze gevel van het woonhuis op de speklagen na, blind uitgevoerd. In het dakschild komt links van de rechter schoorsteen een modern dakraam voor.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De gevel van de annex die evenwijdig ligt met de achtergevel van de hoofdbouw bevat links een ingezaagd venster met daaronder een dichtgezet raampje onder een $1\frac{1}{2}$ steens strek zonder diamantkop. In het midden komt een paneeluur (kraalprofiel) voor, die bereikbaar is via een kwartcirkelvormig gemetseld trapje. Rechts hiervan bevindt zich een gevelopening met luik onder een, afwijkend van de standaard boog, $1\frac{1}{2}$ steens strek. De vensters worden tenzij anders vermeld op deze manier afgesloten. De linkerzijde die evenwijdig ligt aan de rechter zijgevel van het huis bezit een venster met een T-schuifraam onder een strek. De rechterzijde van de annex met de gevel die evenwijdig is gesitueerd aan de linker zijgevel bezit links een tweestrooksvenster onder een strek. Rechts in de hoek met de risaliet is een identieke deur aanwezig als die voorkomt in de voorgevel. De bakgoot van het platte dak, waarop een schoorsteen met dekplaat, wordt door eenvoudig gesneden klossen ondersteund.

De RECHTER ZIJGEVEL wordt bepaald en geheel in beslag genomen door een houten serre met een bovengelegen veranda die beide zeer rijk zijn bewerkt: gebiljoeneerde stijlen en regels, druppel-ornamenten en sierlijke bogen. De vijf vensterassen tellende serre rust op een betonnen plint en sluit rechts aan op een gesloten van gepleisterde speklagen voorzien muurvlak waarboven zich de zesde opening van de veranda bevindt. De linkerhoek van de serre bestaat uit een overhoeks geplaatste vensteras; de linkerzijde van de serre is een vensteras diep. De veranda neemt deze indeling boven over. De serre is links vanuit de tuin bereikbaar via een houten niet-oorspronkelijke trap die aansluit op een van de twee dubbele tuindeuren (glaspaneel). Ter weerszijden van de deuren komt een vensterstrook voor, waarvan het middelste gemeenschappelijk is. De vensters rusten op een van kussens voorziene plint en bevatten een door een T-vormige roede drieruitsraam. Het bovenlicht gescheiden door een vast kalf, bestaat uit boven het raam drie en boven de tuindeuren uit twee naast elkaar geplaatste half rond afgesloten gebrandschilderde raampjes met bloemmotieven in hoofdzakelijk blauw en groen. De door houten balusters afgeschermd openingen van de veranda corresponderen in variërende breedte met de openingen in de serre; boven ontbreken gebrandschilderde raampjes en sluit middels de bakgoot op gesneden klossen, het houten lessenaarsdak direct aan dat in het midden van transparante onduline-platen is voorzien. In de gevel van het huis komen ter plaatse van de veranda de omlopende speklagen voor die door drie velden onder $1\frac{1}{2}$ steense strek met sluitsteen (diamantkop) wordt ingedeeld. In de drie velden zijn dubbele glaspaneel deuren geplaatst, een veld is als spaarveld uitgevoerd.

Het INTERIEUR bezit nog grotendeels zijn oorspronkelijke ruimtelijke indeling en bevat vele waardevolle interieur-onderdelen. Een centrale betegelde gang loopt naar achter door waar zich een bordestrap met gietijzeren balusters bevindt en de pantry. De wanden zijn voorzien van sjabloonschilderingen boven een imitatie-marmere plint. Links bevindt zich een kamer (met houten schouw in neo-rennaissance vormtaal en binnenklap- en schuifluiken), met een gewijzigde doorbraak naar achter. Rechts van de gang bevinden zich een kamer en suite waarin een marmeren schouw. Deze kamer sluit aan op de serre met granitvloer en bevat schuifluiken. De oorspronkelijke keuken met schouw balk aan de achterzijde links, is uitgebreid. Enkele kamers zijn voorzien van stucplafonds met koof- en perklijsten.

De kelder waarin het waterreservoir behouden is, is overkluisd door troggewelven.

Waardering

Woonhuis van het type VILLA, gebouwd in 1896, in neo-rennaissancestijl uitgevoerd met invloeden uit de chalet-stijl.

- Van architectuurhistorische waarde als goed voorbeeld van een villa in neo-rennaissance-stijl.

Het pand valt op door esthetische kwaliteiten in in- en exterieur, zoals gave verhoudingen, en fraaie detailleringen in vormgeving en materiaalgebruik. Bijzonder in deze is de toepassing van sgraffito in de boogvelden en de grote, zeer rijk uitgevoerde houten serre met

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

veranda die de gehele zijgevel beslaat.

- Van stedenbouwkundig belang als onderdeel van een historisch gegroeid gebied dat reeds in de Middeleeuwen door monniken van het klooster Hulsbergen bewoond was.

- Van cultuurhistorisch belang vanwege de ligging op het voormalige landgoed Hulsbergen.

De villa vormt de directeurswoning die naast de zuivelfabriek was gelegen waar reeds eind 19de eeuw als eerste in Nederland een alternatief voor moedermelk werd geproduceerd.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis